

Cijfers uit de registratie van huisartsen

peiling 2011

Nederlands instituut voor
onderzoek van de gezondheidszorg

**Cijfers uit de registratie van beroepen in de
gezondheidszorg**

**CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN
HUISARTSEN**

Peiling 2011

L. Hingstman
R.J. Kenens

December 2011

NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
Internet: www.nivel.nl
E-mail: nivel@nivel.nl

Het NIVEL verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatieactiviteiten alsmede het beheren van een (algemeen toegankelijke) bibliotheek.

Deze brochure staat ook op onze internetpagina:
<http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>.

INHOUD**pag.**

1. INLEIDING	5
2. GEVESTIGDE HUISARTSEN, HIDHA's EN WAARNEMERS	8
- Aantal en groei	8
- Geslacht	9
- Eigen praktijk/loondienst	10
- Vestiging en vertrek zelfstandig gevestigde huisartsen	10
- Vestiging en vertrek HIDHA's	11
- Leeftijd	13
- Praktijkvorm huisartsen	13
- Apotheekhoudende huisartsen	14
- Fulltime/parttime	14
- Aantal praktijken	16
- Spreiding en dichtheid	16
3. AFGESTUDEERDE HUISARTSEN	22
- Artsen in opleiding tot huisarts	22
- Werkzaamheden in Nederland afgestudeerde huisartsen	22
- Werkzaamheden in het buitenland afgestudeerde huisartsen	26
- Aantal praktijkzoekende huisartsen	28
- Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven en nooit werkzaam zijn geweest	32
4. SAMENVATTING	33
5. BEGRIPPEN	34

1. INLEIDING

Het NIVEL beschikt over een aantal registraties van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (huisartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten, oefentherapeuten en ergotherapeuten). Voor de huisartsen houdt het NIVEL een tweetal registraties bij:

1. de registratie van zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's¹ en
2. de registratie van afgestudeerde huisartsen.

Allereerst wordt de opzet van beide registraties in het kort toegelicht.

Registratie zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's

Sinds 1974 wordt op het NIVEL een registratie bijgehouden van zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's. De gegevens voor deze registratie worden verkregen via diverse bronnen zoals: de Huisarts, Verpleeghuisarts en arts voor verstandelijk gehandicapten Registratie Commissie (HVRC) het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) en via eigen gegevensverzameling.

De belangrijkste gegevens die in deze registratie worden bijgehouden zijn persoonsgegevens (naam, woonadres, leeftijd, geslacht e.d.) en gegevens over de praktijk (praktijkadres, vestigingswijze, praktijkvorm e.d.).

Registratie afgestudeerde huisartsen

Sinds januari 1979 verzamelt het NIVEL gegevens over mensen die de huisartsenopleiding hebben voltooid. Doel van deze registratie is inzicht te krijgen in de bezigheden en voornemens van de groep afgestudeerden.

Voor de gegevensverzameling wordt van twee gegevensbronnen gebruikgemaakt. Enerzijds worden gegevens van de Huisarts, Verpleeghuisarts en arts voor verstandelijk

---

¹ Zie blz. 34 "Begrippen" voor toelichting van de begrippen zelfstandig gevestigde huisarts en HIDHA.

gehandicapten Registratie Commissie (HVRC) geraadpleegd en anderzijds wordt informatie verkregen uit de enquête die het NIVEL jaarlijks op peildatum 1 januari verstuurt.

De HVRC verstrekt de volgende informatie over 'pas' afgestudeerde huisartsen:

- naam, geslacht, geboorteplaats en -datum;
- het huidige woonadres;
- de universiteit waar het artsexamen is afgelegd en de datum waarop dit is gebeurd;
- de universiteit waar men de huisartsenopleiding gevolgd heeft en de begin- en einddatum van deze opleiding;
- de datum van registratie als huisarts.

De tweede informatiebron is de jaarlijkse vragenlijst. Deze wordt toegestuurd aan:

1. degenen die in het jaar voorafgaand aan de peiling de huisartsenopleiding hebben voltooid en
2. degenen die bij voorgaande peilingen aangaven niet zelfstandig gevestigd te zijn én hun vestigingsplannen voor een eigen praktijk of een HIDHA-schap nog niet hebben opgegeven.

Op basis van bovengenoemde gegevens kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel huisartsen hebben de huisartsenopleiding gevolgd?
- hoeveel van hen hebben zich als huisarts gevestigd of zijn als HIDHA werkzaam?
- hoeveel tijd verloopt er tussen beëindiging van de huisartsenopleiding en aanvang van de werkzaamheden als huisarts?
- hoeveel huisartsen zijn op zoek naar een praktijk?
- hoeveel huisartsen hebben hun vestigingsplannen voor een eigen praktijk opgegeven?

- welke voorkeuren hebben huisartsen ten aanzien van een toekomstige praktijk?

Gezien de opzet van de registratiesystemen kunnen als gevolg van achteraf uitgevoerde correcties en/of toevoegingen reeds gepubliceerde cijfers bijgesteld worden. De gegevensbestanden worden dus niet bevroren, zodat er in de cijfers kleine verschillen kunnen optreden met eerder gepubliceerde statistische overzichten.

Tot op heden zijn er 32 peilingen geweest. Voor de peiling van 1 januari 2011 zijn in totaal 2.115 vragenlijsten verstuurd. Na het tweede rappel bedroeg de respons 65%. Vervolgens is intensief gezocht naar informatie over de non-respondenten. Dit heeft er toe geleid dat van 507 pas afgestudeerden toch enige informatie beschikbaar is over hun huidige werkzaamheden. Dit betekent dat de dekkinggraad voor een aantal analyses uiteindelijk 89% bedraagt. Over 189 afgestudeerde huisartsen is geen enkele informatie beschikbaar. Daarnaast bevonden zich 29 huisartsen op de peildatum in het buitenland en weigerden er 5 expliciet om mee te doen.

2. GEVESTIGDE HUISARTSEN, HIDHA'S EN WAARNEMERS

Aantal en groei

Op 1 januari 2011 zijn er in Nederland 7.866 zelfstandig gevestigde huisartsen en 1.018 HIDHA's werkzaam. Vergeleken met het vorige peiljaar 2010 is het totaal aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's met 92 afgenomen. Uitgesplitst naar functie zien we dat het aantal zelfstandig gevestigden met 0,3% is toegenomen en het aantal HIDHA's met 10% is afgenomen.

Tabel 1: Aantal huisartsen naar functie en geslacht, op 1 januari (vanaf 1980)

	Zelfstandig gevestigd			HIDHA's			Totaal
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	
1980	5036	219	5255	110	158	268	5.523
1985	5427	481	5908	123	182	305	6.213
1990	5611	782	6393	168	239	407	6.800
1995	5637	1103	6740	105	279	384	7.124
1996	5638	1159	6797	100	300	400	7.197
1997	5658	1261	6919	118	349	467	7.386
1998	5662	1332	6994	100	370	470	7.464
1999	5684	1411	7095	118	393	511	7.606
2000	5690	1531	7221	119	429	548	7.769
2001	5597	1655	7252	116	453	569	7.821
2002	5589	1752	7341	119	508	627	7.968
2003	5551	1844	7395	136	595	731	8.126
2004	5525	1938	7463	148	690	838	8.301
2005	5514	2032	7546	170	769	939	8.485
2006	5464	2154	7618	179	810	989	8.607
2007	5419	2265	7684	189	853	1042	8.726
2008	5348	2403	7751	182	900	1082	8.833
2009	5270	2513	7783	178	921	1099	8.882
2010	5202	2638	7840	189	947	1136	8.976
2011	5107	2759	7866	149	869	1018	8.884

Naast een sterke afname het aantal HIDHA's zien we een sterke stijging van het aantal waarnemers. Werden er in 2010 nog minimaal 762 waarnemers geteld; in 2011 zijn dat er 1007. Dit zijn huisartsen die na het voltooien van de huisartsenopleiding in de NIVEL vragenlijst hebben

aangegeven voornamelijk als waarnemer werkzaam te zijn. Het blijkt dat er enig overlap is in de interpretatie van de begrippen HIDHA, HIDHA op waarneembasis en waarnemer.

De totale groep waarnemers zal in 2011 ongetwijfeld nog hoger zijn dan 1007. Om de omvang hiervan te bepalen is de volgende methode gehanteerd. Volgens de HVRC zijn er op 1 januari 2011 in totaal 11.306 geregistreerde huisartsen in Nederland. Dit zijn dus huisartsen die (nog) de bevoegdheid hebben om als huisarts te werken. We hebben reeds kunnen constateren dat er 7.866 huisartsen een eigen praktijk hebben en dat er 1.018 HIDHA's en minimaal 1007 waarnemers werkzaam zijn. Daarmee komt het aantal werkzame huisartsen op 9.891. Van de 11.306 geregistreerde huisartsen zijn er dus minimaal 9.891 werkzaam. Dit betekent dat van 1.415 geregistreerde huisartsen onbekend is of zij al dan niet werkzaam zijn. Uit aanvullend onderzoek van het NIVEL is gebleken dat circa 50% meer of minder als waarnemer actief is. Dit zou betekenen dat van de 1.415 geregistreerde huisartsen er 707 als waarnemer werkzaam zijn. Hiermee komt het totaal aantal waarnemers op $1007 + 707 = 1.714$.

Met enige voorzichtigheid kan worden geconcludeerd dat er op 1 januari 2011 in totaal circa 10.598 huisartsen werkzaam zijn, namelijk 7.866 zelfstandig gevestigden, 1.018 HIDHA's en 1.714 waarnemers.

Geslacht

Van alle zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's is 41% vrouw (zie tabel 1) Wordt er onderscheid gemaakt naar functie dan blijkt het aandeel vrouwen onder HIDHA's het grootst te zijn: 85%. Van de zelfstandig gevestigde huisartsen is 35% vrouw.

In de periode 2001-2011 is het aantal vrouwelijke zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's toegenomen van 2.108 in 2001 tot 3.628 in 2011, ofwel een groei van 72%. Het aantal mannelijke huisartsen (zelfstandig

gevestigden en HIDHA's) is in diezelfde periode met 8% afgenomen.

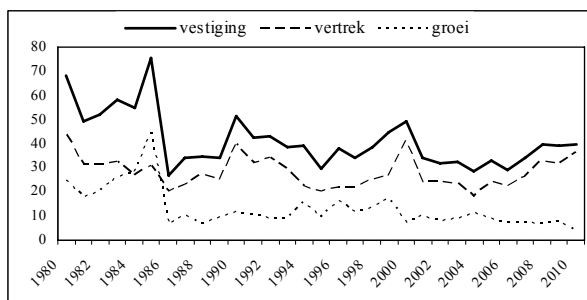
Eigen praktijk/loondienst

Van de 7.866 huisartsen met een eigen praktijk is 8,5% werkzaam in loondienst van een instelling of stichting. Dit geldt in grotere mate voor vrouwen (15%) dan voor mannen (5%).

Vestiging en vertrek zelfstandig gevestigde huisartsen

De groei van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen is het resultaat van vestiging en vertrek. Uit figuur 1 kan worden afgeleid dat na een piek in 2000 het aantal nieuwe vestigingen in de afgelopen jaren redelijk stabiel is gebleven. Verder blijkt dat in 2010 het aantal nieuwe vestigingen (313) iets hoger is dan in 2009 (305). In 2010 zijn 287 zelfstandig gevestigde huisartsen met hun werkzaamheden als huisarts gestopt. Ook dit aantal is hoger dan in 2009 (243). Per saldo is in 2010 het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen met 26 toegenomen. Deze groei wordt volledig bepaald door de toename van het aantal vrouwelijke huisartsen. Het aantal mannelijke zelfstandig gevestigde huisartsen is in 2010 namelijk met 95 afgenomen.

Figuur 1: Vestiging, vertrek en groei van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen, vanaf 1980 (in %)

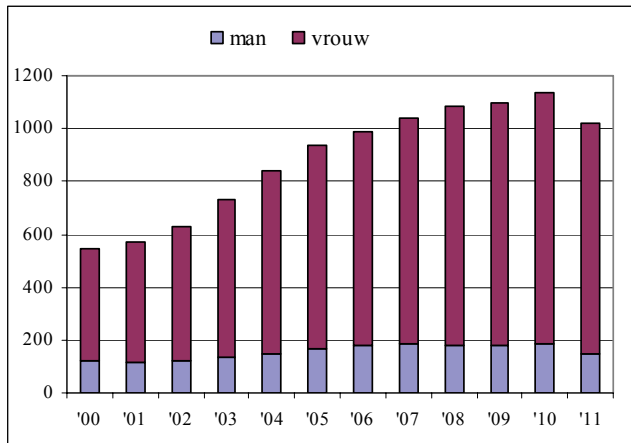
Een groot deel van de huisartsen (49%) die in 2010 met of in een praktijk is gestart, heeft zich gevestigd op een praktijklocatie met drie of meer huisartsen (groepspraktijk). Daarnaast is 28% in een duopraktijk begonnen (praktijklocatie met twee huisartsen) en heeft 23% zich gevestigd in een solopraktijk. Er bestaan verschillen tussen mannen en vrouwen wat betreft de praktijkvorm van hun eerste vestiging. Van de mannen vestigt 33% zich in een solopraktijk en van de vrouwen 17%. Andersom geldt dat de vrouwelijke huisartsen vaker dan hun mannelijke collega's in een groepspraktijk zijn gestart (respectievelijk 51% en 47%). Ten aanzien van het vestigen in duopraktijken noteren we de volgende verschillen; 33% van de vrouwen tegenover 20% van de mannen.

Van de 287 huisartsen die in 2010 met hun praktijk zijn gestopt, is 78% man. Het merendeel (62%) heeft opgegeven om leeftijdsredenen te zijn gestopt. Dit geldt in grotere mate voor mannen (72%) dan voor vrouwen (29%). Bijna 40% van de gestopte vrouwen is als waarnemer aan de slag gegaan, tegenover 13% van de gestopte mannen.

Vestiging en vertrek HIDHA's

In de periode 2000-2011 werd de groei van het aantal huisartsen vooral bepaald door een sterke groei van het aantal HIDHA's. In die periode is het aantal HIDHA's verdubbeld. Overigens zien we dat in de periode 2008-2010 het aantal redelijk stabiel is gebleven en dat er in 2011 sprake is van een sterke afname. Een iets groter deel dan in andere jaren heeft een overstap gemaakt naar een zelfstandige vestiging.

Figuur 2: Aantal HIDHA's naar geslacht, op 1 januari (2000-2011)

Op 1 januari 2011 telt Nederland 1.018 HIDHA's. Van de 1.018 HIDHA's was 89% per 1 januari 2010 ook als HIDHA werkzaam en 0,5% was werkzaam als zelfstandig gevestigde huisarts. Zo'n 8% (78 personen) van de 1.018 HIDHA's is in de loop van 2010 voor het eerst als HIDHA aan de slag gegaan.

Verder blijkt dat in 2010 in totaal 126 HIDHA's de overstap hebben gemaakt naar een zelfstandige vestiging als huisarts (11% van alle HIDHA's in 2010). Iets minder dan 6% (64 personen) van de HIDHA's in 2009 is in 2010 niet meer als HIDHA of waarnemer werkzaam.

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat het HIDHA-schap niet direct gekenmerkt wordt als een doorstroomfunctie. Immers, het grootste deel was zowel op 1 januari 2010 als 1 januari 2011 werkzaam als HIDHA.

Leeftijd

Uit de leeftijdsopbouw van huisartsen blijkt dat 20% jonger is dan 40 jaar (tabel 2). Overigens blijkt dat vrouwelijke huisartsen een veel jongere leeftijdsopbouw hebben dan mannelijke huisartsen. Van de vrouwen is 35% jonger dan 40 jaar, tegenover 11% van de mannen. De gemiddelde leeftijd van de mannelijke huisartsen is 51,5 jaar en van de vrouwelijke huisartsen 44 jaar. Worden de zelfstandig gevestigde huisartsen en de HIDHA's met elkaar vergeleken, dan blijkt dat van de zelfstandig gevestigden 16% jonger is dan 40 jaar, terwijl van de HIDHA's 59% de leeftijd van 40 jaar nog niet heeft bereikt.

Tabel 2: *Leeftijdsverdeling van huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's) naar geslacht, op 1 januari 2011¹*

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	9	0,2	15	0,4	24	0,3
30-34	156	3,0	412	11,4	568	6,4
35-39	398	7,6	818	22,7	1216	13,7
40-44	562	10,7	759	21,1	1321	14,9
45-49	748	14,3	635	17,6	1383	15,6
50-54	1.129	21,5	486	13,5	1615	18,2
55-59	1.352	25,8	365	10,1	1717	19,4
60-64	836	15,9	113	3,1	949	10,7
> 64	56	1,1	2	0,1	58	0,7
Totaal	5.246	100,0	3.605	100,0	8.851	100,0

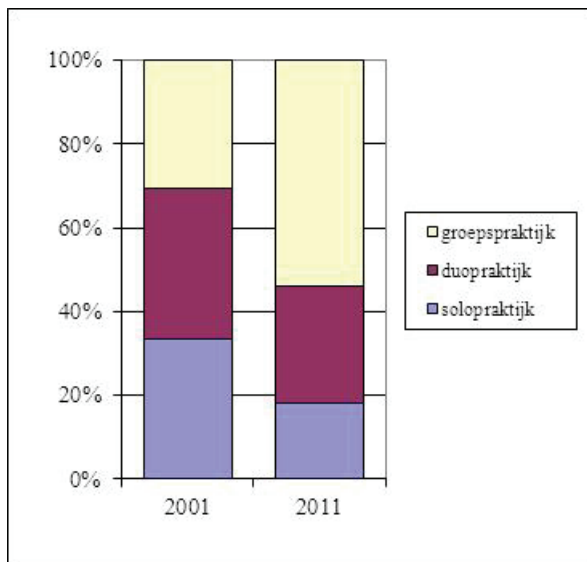
¹ van 33 huisartsen ontbreken de leeftijdsgegevens

Praktijkvorm huisartsen

Van alle Nederlandse huisartsen werkt 18% in een solopraktijk. Hun aandeel neemt ieder jaar af. In 2001 bedroeg het aandeel solowerkende huisartsen nog 33%. Het percentage werkzaam op een praktijklocatie met drie of meer huisartsen (groepspraktijk) neemt daarentegen juist toe. Werkte in 2001 iets meer dan 31% van de huisartsen in

een groepspraktijk, inmiddels is dat percentage opgelopen tot 54%. Het aandeel huisartsen dat in een duopraktijk werkt, is afgenomen van 36% in 2001 naar 28% in 2011 (zie figuur 3).

Figuur 3: Relatieve verdeling van het aantal huisartsen naar praktijkvorm, op 1 januari 2001 en 2011

Apotheekhoudende huisartsen

Op 1 januari 2011 telt Nederland 515 apothekhoudende huisartsen. Van alle zelfstandig gevestigde huisartsen is 6,5% apothekhoudend. In 2001 waren dit er 605 oftewel 8,3% van de zelfstandig gevestigde huisartsen. Op 1 januari 2011 zijn er 417 apothekhoudende praktijken.

Fulltime/parttime

Op 1 januari 2011 werkt 55% van de zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's in deeltijd. Het zijn vooral de

vrouwelijke huisartsen die een parttime baan hebben (85%). Van de mannelijke huisartsen werkt 36% in deeltijd. Maken we onderscheid naar functie, dan blijkt dat 98% van de HIDHA's in deeltijd werkt, tegenover 50% van de zelfstandig gevestigde huisartsen (zie tabel 3).

Tabel 3 Relatieve verdeling van de omvang van de gemiddelde werkweek (fte) van huisartsen naar functie en geslacht, op 1 januari 2011

Omvang werk- week in fte ¹	Zelfstandig gevestigde huisartsen			HIDHA's			Totaal		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<0,20	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
0,20 - 0,40	0,5	1,6	0,9	22,5	10,0	11,8	1,1	3,7	2,2
0,40 - 0,60	5,7	24,6	12,2	25,4	43,3	40,8	6,3	29,4	15,6
0,60 - 0,80	10,6	37,3	19,7	28,2	36,3	35,2	11,1	37,1	21,6
0,80 - 1	16,9	16,2	16,6	19,0	9,3	10,7	16,9	14,4	15,9
1 (full-time)	66,3	20,2	50,5	4,9	1,0	1,5	64,5	15,3	44,7
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Gem. aantal fte</i>	<i>0,90</i>	<i>0,69</i>	<i>0,83</i>	<i>0,54</i>	<i>0,53</i>	<i>0,53</i>	<i>0,89</i>	<i>0,65</i>	<i>0,79</i>

¹ Full-time equivalent.

Aantal praktijken

Op 1 januari 2011 zijn er in Nederland 4.090 huisartspraktijken (tabel 4). Net als in voorgaande jaren is het aantal praktijken afgenomen. In de periode 2005-2011 is het aantal praktijken met bijna 10% afgenomen.

Circa 40% van de praktijken bestaat uit solopraktijken, 31% van de praktijken is een duopraktijk en 29% is een groepspraktijk.

Tabel 4: *Relatief aantal praktijken naar praktijkvorm, op 1 januari (2005-2011)*

Peildatum	Solo-praktijk	Duo-praktijk	Groeps-praktijk	Totaal (abs)
2005	48,3%	31,1%	20,6%	4.537
2006	46,1%	31,6%	22,3%	4.466
2007	43,5%	32,0%	24,5%	4.346
2008	41,6%	32,4%	26,0%	4.240
2009	40,7%	32,1%	27,2%	4.153
2010	39,5%	32,0%	28,5%	4.089
2011	39,8%	31,3%	28,9%	4.090

Spreading en dichtheid

Van alle huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's) is het grootste deel gevestigd (28%) in gemeenten met een sterk stedelijk karakter (tabel 5). In gemeenten met een niet-stedelijk karakter zijn relatief de minste huisartsen gevestigd (11%). Wordt er onderscheid gemaakt naar geslacht, dan blijkt dat vrouwelijke huisartsen relatief vaker dan mannen in (zeer) sterk stedelijke gemeenten gevestigd zijn.

Tabel 5: *Relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's, naar stedelijkheid¹ en geslacht, op 1 januari 2011*

	Man	Vrouw	Totaal
Zeer sterk stedelijk	18,2%	22,2%	19,8%
Sterk stedelijk	27,4%	28,3%	27,8%
Matig stedelijk	19,0%	18,8%	18,9%
Weinig stedelijk	23,2%	21,4%	22,5%
Niet-stedelijk	12,1%	9,3%	11,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

¹ Zie voor nadere toelichting het onderdeel 'Begrippen' (pag 34).

Er zijn grote regionale verschillen wat betreft de praktijkvorm van de praktijk waarin huisartsen werkzaam zijn. Zo is in de provincies Groningen, Friesland en Zeeland een relatief groot deel van de huisartsen in een solopraktijk werkzaam. In Flevoland, Utrecht en Noord-Brabant zien we dat relatief veel huisartsen in een groepspraktijk werken. Dat geldt met name voor de provincie Flevoland: circa 79% van de huisartsen werkt er in een groepspraktijk.

Tabel 6: *Relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's naar praktijkvorm en provincie, op 1 januari 2011¹*

	solo-	duo-	groeps-	Totaal	
	praktijk	praktijk	praktijk	abs	%
	%	%	%		
Groningen	26,8	29,5	43,7	295	100,0
Friesland	26,4	38,3	35,4	345	100,0
Drenthe	12,1	31,3	56,6	272	100,0
Overijssel	19,8	26,7	53,5	572	100,0
Flevoland	9,0	11,7	79,4	223	100,0
Gelderland	14,7	32,4	52,9	1.099	100,0
Utrecht	10,7	20,2	69,1	721	100,0
N-Holland	21,5	29,5	49,0	1.454	100,0
Z-Holland	20,3	26,2	53,5	1.836	100,0
Zeeland	24,8	33,7	41,6	202	100,0
N-Brabant	15,9	26,4	57,6	1.248	100,0
Limburg	17,9	27,9	54,2	613	100,0
Nederland	18,2	27,7	54,0	8.880	100,0

¹ Van vier huisartsen zijn de gegevens onbekend

De huisartsendichtheid, oftewel het gemiddeld aantal inwoners per fte huisarts (zelfstandig gevestigden én HIDHA's tezamen), bedraagt 2.371 (tabel 7). De regionale verschillen in huisartsendichtheid zijn niet groot. De laagste dichtheid wordt gemeten in Overijssel (2.445). De hoogste huisartsendichtheid treffen we aan in Limburg (2.245).

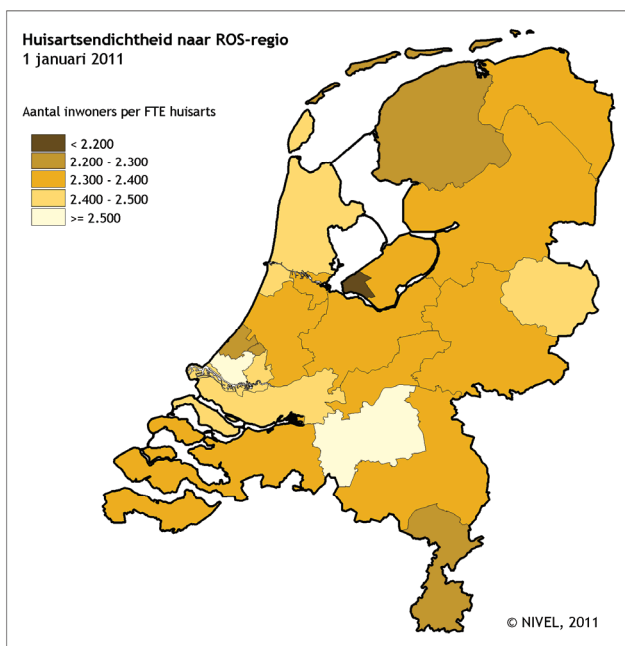
Tabel 7: *Aantal fte huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's) en huisartsendichtheid per provincie op 1 januari 2011*

	Aantal inwoners	Aantal fte huisarts	Inwoners per fte huisarts
Groningen	579.036	243,0	2.383
Friesland	647.282	286,0	2.263
Drenthe	491.411	216,0	2.275
Overijssel	1.134.465	464,0	2.445
Flevoland	391.967	172,0	2.279
Gelderland	2.004.671	852,0	2.353
Utrecht	1.228.794	522,0	2.354
Noord-Holland	2.691.477	1.122,0	2.399
Zuid-Holland	3.528.324	1.470,0	2.400
Zeeland	381.530	168,0	2.271
Noord-Brabant	2.454.215	1.011,0	2.428
Limburg	1.122.627	500,0	2.245
Nederland	16.655.799	7.026,0	2.371

Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL huisartsenregistratie.

In figuur 4 is de huisartsendichtheid op het niveau van ROS-regio's in kaart gebracht. In Almere is de dichtheid het hoogst; het aantal inwoners per fte huisarts bedraagt minder dan 2.200. De laagste dichtheid (2.500 of meer inwoners per fte huisarts) wordt aangetroffen in Delftland/Westland en Midden Brabant.

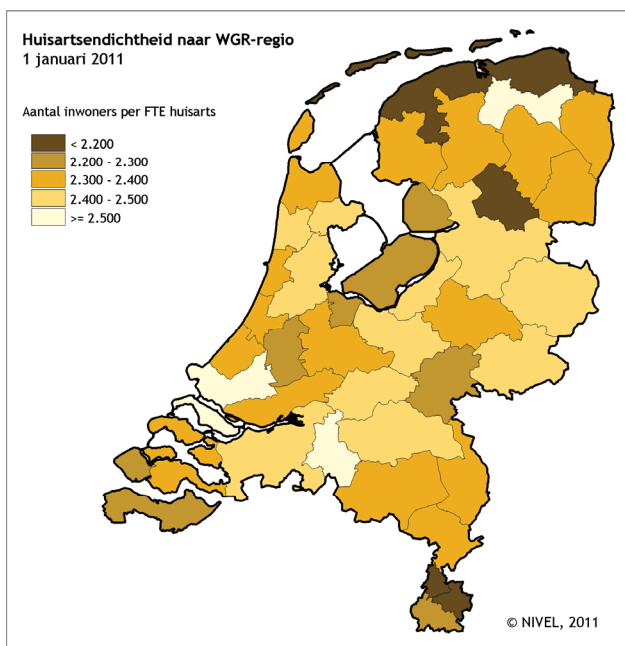
Figuur 4: Huisartsendichtheid (aantal inwoners per fte huisarts) naar ROS-regio, op 1 januari 2011¹

¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur.
Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL.

Om de regionale verschillen gedetailleerder in beeld te brengen, is in figuur 5 de dichtheid per WGR-regio in kaart gebracht.

Figuur 5: Huisartsendichtheid (aantal inwoners per fte huisarts) naar WGR-regio¹, op 1 januari 2011¹

¹ Regio's in het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL.

3. AFGESTUDEERDE HUISARTSEN

Artsen in opleiding tot huisarts

Op 31 december 2010 volgden in totaal 1.643 artsen de opleiding huisartsgeneeskunde (tabel 8). Dit is 2,9 % meer dan eind 2009. Van de huisartsen in opleiding is 73% vrouw. Aan de Universiteit van Amsterdam werden in 2010 in absolute zin de meeste artsen opgeleid (248).

Tabel 8: *Aantal artsen in opleiding tot huisarts naar Universitair Huisartsen Instituut, op 31 december (2005-2010)*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
U.v. Amsterdam (UvA)	235	241	232	218	231	248
VU Amsterdam (VU)	151	150	161	162	215	168
Groningen	143	149	166	160	195	184
Leiden	178	177	187	189	173	203
Maastricht	121	135	154	152	174	176
Nijmegen	206	201	221	215	213	228
Rotterdam	173	197	210	201	224	206
Utrecht	214	197	213	211	172	230
Totaal	1.421	1.447	1.544	1.508	1.597	1.643

Bron: Huisarts, Verpleeghuisarts en arts voor verstandelijk gehandicapten Registratie Commissie (HVRC).

Werkzaamheden in Nederland afgestudeerde huisartsen

Sinds de start van de huisartsenopleiding in 1974 tot het jaar 2011 hebben in totaal 13245 artsen de huisartsenopleiding voltooid (tabel 9). Van hen is het merendeel (53,6%) op 1 januari 2011 werkzaam als zelfstandig gevestigde huisarts. Bijna 7,4% is werkzaam als HIDHA en 7,6% is aan het waarnemen. Verder blijkt dat 15,4% ooit als zelfstandig gevestigde of als HIDHA werkzaam was, maar dat op peildatum 1 januari 2011 niet meer is. Bijna 14% is na het voltooien van de studie nooit als zelfstandig gevestigde huisarts of als HIDHA werkzaam geweest. Hierbij moet worden aangetekend dat dit meer voorkomt bij de oudere cohorten dan bij de jongere cohorten. Zo blijkt bijvoorbeeld dat 29% van het afstudeercohort 1980 nooit als zelfstandig

gevestigde huisarts of als HIDHA werkzaam is geweest, terwijl dit voor het afstudeercohort 2005 voor 4% geldt. Wat betreft de categorie “overig/onbekend” geldt dat van deze groep van 279 personen circa 15% niet als huisarts werkzaam is maar wel op zoek is naar werk binnen de huisartsenzorg. De rest bestaat uit afgestudeerde huisartsen die in het buitenland werkzaam zijn of huisartsen van wie de gegevens ontbreken.

Tabel 9: Overzicht van de activiteiten van alle huisartsen die in Nederland zijn opgeleid, op 1 januari 2011

Jaar voltooiing opleiding	Zelfstandig gevestigd		HIDHA		Waar- nemer		Werkzaam geweest		Nooit werk- zaam geweest en afgezien		Overig		Totaal			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
1974	5	15,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	16	50,0	11	34,4	0	0,0	32	100,0
1975	35	20,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	85	49,4	52	30,2	0	0,0	172	100,0
1976	87	25,5	2	0,6	1	0,3	1	0,3	154	45,2	97	28,4	0	0,0	341	100,0
1977	142	31,5	4	0,9	0	0,0	0	0,0	178	39,5	125	27,7	2	0,4	451	100,0
1978	191	39,6	5	1,0	1	0,2	1	0,2	152	31,5	130	27,0	3	0,6	482	100,0
1979	192	42,1	4	0,9	0	0,0	0	0,0	131	28,7	128	28,1	1	0,2	456	100,0
1980	189	43,3	7	1,6	0	0,0	0	0,0	108	24,8	129	29,6	3	0,7	436	100,0
1981	201	48,2	3	0,7	0	0,0	0	0,0	103	24,7	108	25,9	2	0,5	417	100,0
1982	226	51,1	3	0,7	1	0,2	1	0,2	81	18,3	128	29,0	3	0,7	442	100,0
1983	253	53,7	4	0,8	0	0,0	0	0,0	86	18,3	117	24,8	11	2,3	471	100,0
1984	251	50,7	7	1,4	0	0,0	0	0,0	90	18,2	144	29,1	3	0,6	495	100,0
1985	245	50,7	3	0,6	1	0,2	1	0,2	92	19,0	138	28,6	4	0,8	483	100,0
1986	252	58,3	6	1,4	0	0,0	0	0,0	76	17,6	97	22,5	1	0,2	432	100,0
1987	282	59,7	12	2,5	0	0,0	0	0,0	68	14,4	107	22,7	3	0,6	472	100,0
1988	228	60,3	13	3,4	1	0,3	1	0,3	69	18,3	65	17,2	2	0,5	378	100,0
1989	109	60,9	5	2,8	0	0,0	0	0,0	33	18,4	28	15,6	4	2,2	179	100,0
1990	144	76,6	4	2,1	2	1,1	2	1,1	23	12,2	15	8,0	0	0,0	188	100,0

Vervolg tabel 9¹

Jaar voltooiing opleiding	Zelfstandig gevestigd		HIDHA		Waar- nemer		Werkzaam geweest		Nooit werk- zaam geweest en afgezien		Overig		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1991	215	71,7	12	4,0	0	0,0	52	17,3	18	6,0	3	1,0	300	100,0
1992	215	78,8	9	3,3	1	0,4	29	10,6	17	6,2	2	0,7	273	100,0
1993	200	71,9	14	5,0	1	0,4	52	18,7	11	4,0	0	0,0	278	100,0
1994	229	76,3	13	4,3	2	0,7	43	14,3	13	4,3	0	0,0	300	100,0
1995	243	81,8	15	5,1	2	0,7	29	9,8	7	2,4	1	0,3	297	100,0
1996	92	78,6	5	4,3	1	0,9	15	12,8	4	3,4	0	0,0	117	100,0
1997	153	78,1	10	5,1	1	0,5	22	11,2	9	4,6	1	0,5	196	100,0
1998	242	80,1	16	5,3	3	1,0	35	11,6	6	2,0	0	0,0	302	100,0
1999	285	76,6	35	9,4	8	2,2	29	7,8	14	3,8	1	0,3	372	100,0
2000	232	73,9	31	9,9	10	3,2	26	8,3	13	4,1	2	0,6	314	100,0
2001	243	74,3	44	13,5	2	0,6	26	8,0	11	3,4	1	0,3	327	100,0
2002	267	73,6	58	16,0	7	1,9	23	6,3	6	1,7	2	0,6	363	100,0
2003	269	69,2	73	18,8	12	3,1	28	7,2	3	0,8	4	1,0	389	100,0
2004	248	66,1	57	15,2	25	6,7	18	4,8	10	2,7	17	4,5	375	100,0
2005	240	57,4	72	17,2	48	11,5	29	6,9	21	5,0	8	1,9	418	100,0
2006	221	51,2	92	21,3	56	13,0	17	3,9	17	3,9	29	6,7	432	100,0
2007	194	42,5	113	24,8	96	21,1	18	3,9	14	3,1	21	4,6	456	100,0
2008	162	33,6	104	21,6	163	33,8	6	1,2	9	1,9	38	7,9	482	100,0
2009	90	19,3	74	15,9	256	54,9	2	0,4	8	1,7	36	7,7	466	100,0
2010	29	6,3	52	11,3	306	66,4	0	0,0	3	0,7	71	15,4	461	100,0
Totaal	7.101	53,6	981	7,4	1007	7,6	2044	15,4	1833	13,8	279	2,1	13.245	100,0

¹ Over 2005 ontbreken de basisgegevens van 13 pas afgestudeerden. Over 2006 ontbreken de basisgegevens van 54 pas afgestudeerden.

Werkzaamheden van in het buitenland afgestudeerde huisartsen

In tabel 10 kan worden afgelezen dat sinds 1976 in totaal 808 huisartsen in het buitenland de opleiding hebben voltooid en zich in Nederland als huisarts hebben ingeschreven. Het aantal inschrijvingen was het hoogst in de periode 1995-1999.

Van de 808 in het buitenland opgeleide huisartsen is op 1 januari 2011 circa 55% als zelfstandig gevestigde huisarts en ruim 3% als HIDHA werkzaam. Zo'n 1,4% werkt als waarnemer en 22% is nooit als zelfstandig gevestigd huisarts of als HIDHA werkzaam geweest.

Tabel 10: Overzicht van de activiteiten van alle huisartsen die in het buitenland zijn opgeleid, op 1 januari 2011

Jaar inschrijving HVRC	Zelfstandig gevestigd		HIDHA		Waarnemer		Werkzaam geweest		Nooit werkzaam geweest en afgezien		Overig ¹		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1976-1979	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
1980-1984	12	30,0	0	0,0	0	0,0	4	10,0	23	57,5	1	2,5	40	100,0
1985-1989	15	29,4	1	2,0	0	0,0	7	13,7	26	51,0	2	3,9	51	100,0
1990-1994	100	57,5	2	1,1	1	0,6	28	16,1	39	22,4	4	2,3	174	100,0
1995-1999	180	69,8	6	2,3	1	0,4	30	11,6	37	14,3	4	1,6	258	100,0
2000	36	75,0	1	2,1	1	2,1	5	10,4	2	4,2	3	6,3	48	100,0
2001	21	48,8	1	2,3	2	4,7	5	11,6	12	27,9	2	4,7	43	100,0
2002	30	68,2	2	4,5	0	0,0	4	9,1	6	13,6	2	4,5	44	100,0
2003	18	41,9	4	9,3	0	0,0	4	9,3	12	27,9	5	11,6	43	100,0
2004	13	56,5	2	8,7	0	0,0	3	13,0	3	13,0	2	8,7	23	100,0
2005	5	35,7	0	0,0	0	0,0	1	7,1	7	50,0	1	7,1	14	100,0
2006	4	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	100,0
2007	3	33,3	1	11,1	2	22,2	0	0,0	2	22,2	1	11,1	9	100,0
2008	5	26,3	1	5,3	2	10,5	1	5,3	2	10,5	8	42,1	19	100,0
2009	4	19,0	5	23,8	1	4,8	2	9,5	5	23,8	4	19,0	21	100,0
2010	0	0,0	1	6,3	1	6,3	0	0,0	3	18,8	11	68,8	16	100,0
Totaal	446	55,2	27	3,3	11	1,4	95	11,8	179	22,2	50	6,2	808	100,0

¹⁾ Inclusief onbekend.

Aantal praktijkzoekende huisartsen

Op basis van de gegevensverzameling onder de pas afgestudeerde huisartsen kan ook enig inzicht verkregen worden in het aantal pas afgestudeerde huisartsen dat op zoek is naar een praktijk. Tot deze groep behoren niet alleen huisartsen die niet werkzaam dan wel aan het waarnemen zijn maar ook de huisartsen die op 1 januari 2011 als HIDHA aan de slag zijn. Uit tabel 11 blijkt dat er minimaal 539 pas afgestudeerde huisartsen op zoek zijn naar een eigen praktijk dan wel HIDHA-schap. Dit aantal zal ongetwijfeld hoger zijn gezien het gegeven dat we te maken hebben met non-respons. Eerder in deze brochure hebben we geconstateerd dat er waarschijnlijk 707 huisartsen aan het waarnemen zijn waarover we verder geen enkele aanvullende informatie hebben. Deels zijn dit huisartsen die onbereikbaar zijn of niet op de vragenlijst hebben gereageerd en deels zijn dit huisartsen die hun praktijk hebben neergelegd en nog een deel van hun tijd aan het waarnemen zijn. Op basis van aanvullend onderzoek van het NIVEL in 2006 gaan we er vanuit dat 15% van deze groep (106 personen) nog op zoek is naar een praktijk. Daarmee zou het totaal aantal praktijkzoekende huisartsen op 645 komen.

Van de 539 praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben, is 70% vrouw. Als vervolgens wordt gekeken naar de huidige werkzaamheden of bezigheden van alle praktijkzoekende huisartsen dan blijkt dat het grootste deel (71%) als waarnemer aan de slag is. Circa 19% is als HIDHA werkzaam en 10% is niet als huisarts werkzaam.

Tabel 11: Absolute en relatieve verdeling van het aantal praktijkzoekende huisartsen naar huidige functie en geslacht, op 1 januari 2011¹

Huidige functie	Man		Vrouw		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
HIDHA	21	13,1	81	21,4	102	18,9
Waarnemer	127	79,4	255	67,3	382	70,9
Niet werkzaam	12	7,5	43	11,3	55	10,2
Totaal	160	100,0	379	100,0	539	100,0

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

Van de groep (400 personen) die specifiek op zoek is naar een eigen praktijk, wil het grootste deel in een groepspraktijk of duopraktijk (respectievelijk 54% en 39%) aan de slag. Circa 3% wil het liefst een solopraktijk. De overige 4% heeft geen voorkeur. Dat het grootste deel de voorkeur heeft voor een groepspraktijk geldt zowel voor mannen (53%) als voor vrouwen (55%). Verder blijkt dat relatief meer mannen dan vrouwen de voorkeur hebben voor een solopraktijk (respectievelijk 5% en 2%) (tabel 12).

Tabel 12: Gewenste praktijkvorm van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, op 1 januari 2011¹

	Man		Vrouw		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Solopraktijk	7	5,3	5	1,9	12	3,0
Duopraktijk	49	36,8	108	40,4	157	39,3
Groepspraktijk	71	53,4	146	54,7	217	54,3
Geen voorkeur	6	4,5	8	3,0	14	3,5
Totaal	133	100,0	267	100,0	400	100,0

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

Van 400 huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk wenst 83% een parttime baan. Uitsplitst naar geslacht zijn

er duidelijke verschillen; circa 62% van de mannelijke praktijkzoekende huisartsen spreekt zich uit voor een parttime baan, tegenover 94% van de vrouwelijke praktijkzoekenden.

Tabel 13: Gewenste werkweek van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, op 1 januari 2011²

Huidige functie	Gewenste werkweek									Totaal
	Parttime			Fulltime			Geen voorkeur ¹			
	m	v	t	m	v	t	m	v	t	
HIDHA	11	67	78	6	2	8	0	0	0	86
Waarnemer	68	169	237	37	9	46	3	5	8	291
Niet-werkz.	4	14	18	4	0	4	0	1	1	23
Totaal	83	250	333	47	11	58	3	6	9	400

¹ Incl. onbekend.

² Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

De praktijkzoekende huisartsen is tevens gevraagd naar de gewenste praktijkomvang. Uit tabel 14 blijkt dat circa 32% zich uitspreekt voor een praktijk met minder dan 2.000 patiënten. De gemiddelde gewenste praktijkomvang bedraagt 2.086. Er zijn grote verschillen tussen mannen en vrouwen. De gemiddelde gewenste praktijkomvang van mannen bedraagt 2.302 en van vrouwen 1.968.

Tabel 14: Gewenste praktijkomvang van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, op 1 januari 2011²

Praktijk- omvang	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 1.750	5	3,5	89	29,6	94	21,3
1.750-1.999	7	5,0	38	12,6	45	10,2
2.000-2.249	32	22,7	69	22,9	101	22,9
2.250-2.499	25	17,7	27	9,0	52	11,8
2.500 of meer	52	36,9	45	15,0	97	21,9
Geen voorkeur ¹	20	14,2	33	11,0	53	12,0
Totaal	141	100,0	301	100,0	442	100,0

¹ Incl. 'onbekend'.

² Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

Wordt de gemiddelde gewenste praktijkomvang van praktijkzoekende huisartsen over een wat langere periode bekeken, dan blijkt dat deze redelijk stabiel is gebleven.

Tabel 15: Gewenste gemiddelde praktijkomvang van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, op 1 januari (2004-2011)¹

Peildatum	Gemiddelde gewenste praktijkomvang
2004	2.067
2005	2.058
2006	2.062
2007	2.067
2008	2.120
2009	2.062
2010	2.053
2011	2.086

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven en nooit werkzaam zijn geweest

Uit de peiling van 1 januari 2011 blijkt dat 40 huisartsen die in Nederland een huisartsenopleiding hebben gevolgd, in de loop van 2010 hebben afgezien van hun plannen om huisarts te worden. Circa 52% van deze groep zegt nooit serieuze plannen gehad te hebben om als huisarts aan de slag en een kwart zegt dat men de plannen niet heeft kunnen realiseren.

4. SAMENVATTING

Zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en waarnemers

- Op 1 januari 2011 telt Nederland 7.866 zelfstandig gevestigde huisartsen, 1.018 HIDHA's en naar schatting 1.714 waarnemers.
- Van de zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's is 20% jonger dan 40 jaar en 41% is vrouw.
- Het grootste deel van de zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's (54%) is werkzaam in een groepspraktijk. Ongeveer 28% werkt in een duopraktijk en 18% is werkzaam in een solopraktijk.
- Van de 7.866 huisartsen met een eigen praktijk is 8,5% in loondienst van een instelling of stichting.
- Op 1 januari 2011 zijn er 4.090 praktijken, waarvan bijna 40% een solopraktijk.
- Van alle zelfstandig gevestigde huisartsen is 6,5% apothekhoudend.
- In totaal werkt 55% van de huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's tezamen) parttime.
- De gemiddelde huisartsendichtheid is 2.370 inwoners per fte huisarts.

Pas afgestudeerde huisartsen

- Op 1 januari 2011 zijn er naar schatting 645 praktijkzoekende huisartsen.
- Van de 539 praktijkzoekende huisartsen die gerepsondeerd hebben zijn er minimaal 400 huisartsen actief op zoek naar een eigen praktijk
- Van de 539 praktijkzoekende huisartsen zijn er 382 aan het waarnemen zijn, 102 is als HIDHA werkzaam zijn en 55 niet werkzaam zijn als huisarts.
- Circa 83% van de praktijkzoekende huisartsen wil het liefst een parttime baan.
- 40 afgestudeerde huisartsen hebben in 2010 hun vestigingsplannen opgegeven.

5. BEGRIPPEN

Zelfstandig gevestigde huisarts - een huisarts die de algemene praktijk uitoefent en die patiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft.

HIDHA - een huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal een half jaar) in dienst van een zelfstandig gevestigde huisarts werkzaam is.

Waarnemer - Een geregistreerde huisartsen die niet zelfstandig gevestigd is en niet werkzaam is als HIDHA, en voor een huisarts waarnemen tijdens avond-, nacht- en weekenddiensten maar ook wel tijdens kantooruren.

Afgestudeerde huisarts - een huisarts die de huisartsenopleiding (sinds 1974) heeft gevolgd en afgerond.

Huisartsenpraktijk - Praktijklocatie waar één of meer huisartsen werkzaam zijn.

Solopraktijk - Praktijklocatie waar één huisarts werkt.

Duopraktijk - Praktijklocatie waar twee huisartsen werken.

Groepspraktijk - Praktijklocatie waar drie of meer huisartsen werken.

Fte - fulltime equivalent.

Huisartsendichtheid - het gemiddeld aantal inwoners per fte huisarts (zelfstandig gevestigde huisarts én HIDHA).

Omgevingsadressendichtheid - Typologie van gemeenten waarin de mate van stedelijkheid is weergegeven. Deze maatstaf is gedefinieerd als de gemiddelde adressendichtheid binnen een cirkel met een straal van 1 km. Met de maatstaf wordt beoogd de mate van concentratie van menselijke activiteiten weer te geven. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Niet-stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft).